

Nr 22.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om förbud mot all jakt efter sjöfågel under våren.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 206 av herr *Näslund* och II: 328 av herr *von Friesen*, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att all jakt efter sjöfågel under våren måtte varda förbjuden».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för detta yrkande, får utskottet hänvisa till motionerna.

Gällande bestämmelser angående jakttider för sjöfågel äro meddelade dels i Kungl. Maj:ts jaktstadga den 3 juni 1938 med däri sedermera företagna ändringar, dels ock i kungörelsen den 27 juni 1947 angående tillfälliga ändringar i fridlysningstiderna för vissa djurslag. Enligt nämnda författningar är vårjakt å de i motionerna berörda sjöfågelsarterna, ejder, svärta, bergand, knipa, vigg, brunand, sjöorre, alfågel, storskrake och småskrake, med vissa undantag tillåten i Bottniska viken från finska gränsen till Väster-norrlands läns södra gräns under tiden den 1 maj—10 maj samt inom Bottniska viken i övrigt, Östersjön och Öresund till Kullens spets under tiden den 1 april—20 april. Utmed västkusten från Kullens spets till norska gränsen är vårjakt helt förbjuden.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från domänstyrelsen som tillika överlämnat yttranden från Svenska jägareförbundet och Jägarnas riksförbund.

I samtliga remissyttranden har motionärernas framställning avstyrkts.

Svenska jägareförbundet har anført i huvudsak följande.

Under senare år ha från såväl jaktvårdsorganisationer som enskilda personer inom kustlänen vid upprepade tillfällen framförts förslag om ändring av nu gällande fridlysningsbestämmelser för sjöfågeln, i flera fall syftande till förbud mot all sjöfågeljakt under våren. Frågan har även upprepade gånger varit föremål för överväganden inom förbundet.

Förbundet har emellertid ansett sig icke böra taga slutgiltig ställning till frågan, innan det kunnat klargöras, vilket inflytande vårjakten har på sjöfågelstammarna. Förbundet har också uppdragit åt försöksledaren för förbundets viltundersökningar att utföra en sådan undersökning.

De hitintills verkställda undersökningarna, som påbörjades våren 1945, ha lämnat omfattande material för frågans bedömande. Materialets värde är emellertid intimt förbundet med de klimatiska förhållanden under vilka

materialet hopsamlats. Vårarna 1946 och 1947 rådde högst onormala väderleksförhållanden, vilka 1947 t. o. m. framtvängde restriktiva ingripanden i vårjakten i syfte att förebygga alltför stark decimering av häckfågeln. Väderleksförhållandena dessa vårar påverkade i så betydande utsträckning både fågelstammarnas fördelning och jaktens omfattning, att det insamlade materialet icke i full utsträckning kan läggas till grund för ett generellt bedömande av de spörsmål, som undersökningen är avsedd att ge svar på. Av dessa skäl har försöksledaren ansett erfarenheter från ytterligare ett år erforderliga. De praktiska undersökningarna beräknas kunna slutföras stundande vår och sommar, och försöksledarens yttrande torde föreligga före 1948 års utgång.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får Svenska jägareförbundet hemställa, att frågan om förbud mot jakt efter sjöfågel under våren upptages till behandling först sedan resultatet av förbundets undersökning föreligger.

Jägarnas riksförbund har uttalat bland annat följande.

Principiellt är Jägarnas riksförbund av den åsikten att sjöfågelsjakt under våren bör vara förbjuden, men under nuvarande förhållanden anser sig emellertid förbundet föranlåtet avstyrka motionerna.

Motiveringen för ett generellt jaktförbud, nämligen att de mycket kalla vintrarna åren 1940—1942 och 1946—1947 skulle ha decimerat de kring våra kuster övervintrande sjöfågelstammarna, är ej vetenskapligt styrkt. Orsakerna till stammarnas reducering, om sådan över huvud taget föreligger, torde vara flera, såsom äggplockningen, havsörnens starka ökning i antal, bebyggelsens utsträckning allt längre ut i skärgården, varigenom sjöfåglarna undanträngts från sina forna häckningsplatser, beredskapsåtgärderna under krigsåren och militära övningar i fredstid. Enligt iakttagelser av kustbefolkning har nedgång i stammarna icke konstaterats, utan på sina håll har tvärtom ökning förmärkts. De stränga vintrarna har sjöfågeln ändrat flyttvägar, vilket kunnat ge sken av decimering.

Sjöfågelsjakten under våren är för stora grupper av den under vinter och vår från yttrevärlden isolerade skärgårdsbefolkningen ett efterlängtat och välbehövligt tillskott i ensidig kosthållning. Denna jakt är skärgårdsbefolkningen alltså i behov av för sin försörjning. Kustbefolkningen är tämligen enstämmigt av den uppfattningen, att vårjakt kunde vara förbjuden inom och mellanskärs och tillåten i den yttre skärgården. Ett generellt förbud skulle uppfattas som ett ytterligare missgynnande av en av naturen missgynnad befolkningsgrupp och få skadliga verkningar. Med stöd av erfarenheter från andra jaktliga områden måste man tyvärr befara, att totalförbud kan leda till uppammande av illegal jakt. En lag grundad på så omtvistad motivering som motionärernas skulle icke få någon förankring i allmänna rättsmedvetandet och icke vinna tillbörlig respekt och efterlevnad.

Under hänvisning till det anförda har förbundet föreslagit bland annat, att sakkunniga tillkallades för utredning av orsakerna till sjöfågelstammarnas decimering samt att frågan om ändrad lagstiftning beträffande sjöfågelsjakten upptoges till förnyad prövning sedan resultatet av denna utredning föreläge.

Domänstyrelsen har framhållit, att frågan om förbud mot jakt efter sjöfågel under våren borde upptagas till behandling först sedan resultatet av den av Svenska jägareförbundet igångsatta undersökningen angående sjöfågel och vårjakten inflytande på sjöfågelstammarna föreläge.

Utskottet. Fog synes föreligga för motionärernas påstående, att sjöfågelstammarna inom landet under senare år undergått en viss decimering. Att så blivit fallet torde ha berott på flera samverkande omständigheter, såsom de senaste årens kalla vintrar, ökningen av antalet havsörnar m. m. I vad mån den tillåtna vårjakten å sjöfågel bidragit härtill synes utan närmare utredning svårt att bedöma. Möjligheten härav har emellertid, såsom framgår av vad i ärendet förekommit, beaktats av ansvariga jägarkretsar, i det att Svenska jägareförbundet medelst anlitande av medel, som av Kungl. Maj:t ställts till förbundets förfogande från jaktvårdsfonden, låtit igångsätta en undersökning av vårjaktens inflytande på sjöfågelstammarna. Det synes utskottet att slutförandet av nämnda undersökning bör avvaktas innan frågan om förbud mot sjöfågelsjakt om våren upptages. I detta sammanhang vill utskottet erinra att bestämmelserna om fridlysningstider falla under Kungl. Maj:ts egen lagstiftning och sålunda kunna ändras utan något riksdagens beslut. Då jägareförbundet torde ha för avsikt att underställa Kungl. Maj:t resultatet av nämnda undersökning, förutsätter utskottet att Kungl. Maj:t, därest undersökningen skulle giva vid handen att vårjakten på sjöfågel i avsevärd mån bidrager till fågelstammarnas decimering, skall finna gott vidtagna därav påkallade ändringar i gällande fridlysningsbestämmelser.

Med hänsyn till det sålunda anförda anser sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till föreliggande motioner. Utskottet får därför hemställa,

att de likalydande motionerna I: 206 och II: 328 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 april 1948.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Anderberg, Carl Sundberg, Nils Olsson, Näslund och Hjalmar Nilsson; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Sörsjön, Carlström, Lundbom, Andersson i Surahammar, Jacobson i Vilhelmina, Pettersson i Rosta, Andersson i Hyssna och Nilsson i Göingegården.

Reservation

av herr Näslund.